

Fen mislukte bedeltocht

door
Johanna

Nijkerk — G. F. Callenbach

Een mislukte bedeltocht

EEN KERSTVERHAAL

DOOR

JOHANNA

Geïllustreerd door O. GEERLING

TWEEDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Gaat u al de haren van het meisje afknippen, . . . blz. 21

HOOFDSTUK I.

De avond vóór Kerstfeest.

Het was een uur of vier 's avonds vóór Kerstfeest. De schemering van den korten dag was reeds gedaald, om weldra voor geheele duisternis plaats te maken. In de groote breede straten van de woelige koopstad was het echter niet donker. Met volle stroomen wierpen het electrisch- en het witte gasgloeilicht hun heldere stralen uit de breede winkelramen over straten en pleinen en maakten zoo van den nacht een dag.

Was het in de hoofdstraten licht en helder, tot in de achterbuurten drong dat licht echter niet door. Slechts het schijnsel van eenige lantaarns wierp daar een flauwen gloed over de nauwe straten en stegen en hooge sombere huizen, die door talloos vele groote menschen en kinderen werden bewoond.

Een van deze woningen willen we thans binnentreden, hetgeen we gemakkelijk kunnen doen, daar de buitendeur altijd open staat. Wie een der bewoners van deze huizen wil spreken, behoeft niet aan te schellen en te wachten, tot hem open gedaan wordt;

neen, hij mag vrij binnentreden en de donkere trap opgaan. Ziet hij er tegen op, om zich aan die steile uitgesleten trap, te midden van de duisternis, welke daar altijd heerscht, te wagen, dan behoeft hij slechts, zoo hard als hij kan, den naam uit te galmen van den man of van de vrouw, die hij spreken wil. Na eenige malen, beneden aan de trap, van zijn keel misschien het uiterste gevegd te hebben, ziet hij den gewenschten persoon eindelijk wel te voorschijn komen, als deze tenminste thuis is. In het tegenovergesteld geval is de een of andere buurvrouw wel zoo vriendelijk en gediensig, den bezoeker te woord te staan en diens boodschap aan te nemen.

We willen maar het liefst voorzichtig de stikdonkere trap opgaan. We moeten op elk portaal — waar het, als 't mogelijk was, nog donkerder is — tastend naar een volgende trap zoeken, en zóó komen we eindelijk op de hoogste verdieping, die door twee gezinnen bewoond wordt. De familie Tops huist in de achterkamer, en bij *die* familie moeten we wezen.

Ach, wat ziet het er daar diep, diep treurig uit! Dáár kan men, zonder eenige overdrijving, spreken als van een aardsch jammerdal. Er is nog wel geen licht aangestoken; maar als onze oogen wat aan de duisternis gewend zijn, ontwaren ze ellende genoeg, om ons hart met het grootst medelijden te vervullen.

In de bedstede ligt, gedeeltelijk op stroo, gedeeltelijk op vodden, en toegedekt door oude kleedingstukken, een man in de kracht van zijn leven . . . . ziek, doodziek. Vroeger was Tops een flink metselaar geweest; maar

ongeveer een jaar geleden had hij het ongeluk gehad, om van een hooge stelling te vallen, en daarna was zijn kracht voorgoed gebroken. Zijn zwaar gekneusd been en de gebroken ribben waren wel genezen, maar hij had zich niet meer in staat gevoeld om te werken. Er was een inwendige stoornis ontstaan, welke den sterken man tot een zwak en hulpeloos mensch maakte, die vooreerst wel niet in staat zou zijn, om het brood voor vrouw en kinderen te verdienen. Of hij zich deze droevige omstandigheid zóó zwaar aantrok, of dat gemis aan versterkend voedsel hem zijn krachten ontnam, was moeilijk te zeggen; hoe het zij, hij was de laatste maanden ziek en ging aldoor achteruit.

Vrouw Tops had zoo lang mogelijk het hoofd boven water gehouden. Zij was gezond en sterk en had een paar goede handen aan het lijf. Zij zocht en vond een paar werkhuizen; en door eenige dagen in de week uit werken te gaan, behoevde zij langen tijd haar huisgezin voor geheelen ondergang. Zij hoopte in het eerst, dat ze niet langer dan een paar maanden dit leven zou moeten leiden; dat haar man langzamerhand zou herstellen en eindelijk weer zijn arbeid zou kunnen hervatten; maar helaas, haar wensch werd niet vervuld: de toestand van den huisvader verbeterde niet, doch verergerde. Toen begon zij den moed te laten zakken. Wat baatten zoo geringe verdiensten op den duur voor een gezin, waarvan de man ziek was, en waar vier kinderen gevoed en gekleed moesten worden? Al spoedig moest de familie Tops dan ook haar nette en ruime woning verlaten en naar deze achterbuurt

verhuizen. Daarna drong de nood, om de knappe meubeltjes, waarop vrouw Tops altijd zoo trotsch was geweest, te gelde te maken. Ook de beste kleederen moesten ten laatste één voor één verkocht worden. En toen viel er niets meer te verkoopen: alles, wat eenige waarde bezat, was verdwenen.

Vrouw Tops was juist teruggekeerd uit haar werkhuis. Zij had haar loon ontvangen, maar het grootste gedeelte daarvan aan den huisheer moeten afgeven. Van het weinigje, dat zij overhield, had ze wat brood en melk gekocht; maar verder was er voor de feestdagen niets in huis. Al haar geld was op.

Geen wonder dan ook, dat vader en moeder Tops met geen vroolijk hart de feestdagen tegemoet gingen.

„Lotje!” sprak vrouw Tops tot haar oudste dochtertje, nadat zij eenigen tijd zwijgend naar buiten in de duisternis had zitten turen, „Lotje, hoor eens!”

Het meisje zette kleinen Jan, die op haar schoot zat, op den grond en kwam naar moeder toe. Lotje was altijd gewillig, om naar moeders stem te luisteren; maar thans kwam zij, als het kon, nog vlugger aangesneld, want de stem van moeder klonk zoo buitengewoon dringend.

Zoodra Lotje vlak bij moeder stond, nam deze de hand van het kind in de hare en trok het buiten de kamer in het donkere portaal. „Lotje!” zei vrouw Tops zacht en met bevende lippen, „Lotje, mijn lieve meisje! ik moet je iets zeggen, dat me haast niet van het hart kan. Ik had.... ik had nooit gedacht.... Het is verschrikkelijk.... verschrikkelijk....!” En de arme

vrouw sloeg de handen voor het gelaat en begon te weenen.

Die plotselinge uitbarsting van droefheid beangstigde Lotje. Ze wilde alles doen, wat ze kon, om die smart te doen ophouden.

„Zeg het maar, moedertje!” zei Lotje. „Zeg het maar. U weet wel, dat ik alles voor u doen wil.”

„Ja, dat weet ik wel,” antwoordde vrouw Tops, terwijl ze haar snikken trachtte te smoren. „Maar dit is zóó vreeselijk, zóó schandelijk . . . .”

„Zoo schandelijk, moeder?”

„Ja, kind, schandelijk! Maar ik zie geen andere uitkomst . . . . het *moet*.” Toen, zich met geweld bedwingende, ging de arme vrouw kort en afgebroken voort: „Lotje, ga naar het station. Daar zal het druk zijn, want 's avonds vóór Kerstfeest gaan er veel menschen op reis. Lotje, ga dan aan den uitgang staan, en . . . . en . . . .”

Weer bleef de arme moeder steken. Het viel haar zoo ontzettend zwaar, haar kind, haar oudste lieve meisje, iets te gebieden, dat zij verafschuwde met geheel haar hart. Maar . . . . daar binnen lag haar dood-zieke man. Daarbinnen was aan alles gebrek. Haar kinderen zouden — als er geen uitkomst kwam — morgen vergeefs om voedsel roepen en bij den uitgedoofden haard verkleumen van kou. En nogmaals zich vermannende, sprak zij in zichzelf: „Er is geen andere weg . . . . Het *moet*!”

Arme vrouw, kent ge dan *Hem* niet, die gesproken heeft: „Roep *Mij* aan in den dag der benauwdheid,

en Ik zal u uithelpen, en gij zult Mij eeren"? Kent ge *Hem* niet, Wiens komst op aarde de gansche Christenheid met dankbaarheid vervult? *Hem* niet, die arm werd, om ons rijk te maken? *Hem* niet, die ons in allen nood bij wil staan? Helaas neen, zij kende *Hem* niet. Of die kennis was zóó gering en oppervlakkig, dat alles, wat zij gehoord had van den God van liefde, die ons in Christus alle dingen schenken wil, was uitgewischt door de zorgen des levens. Daarom ging zij *Hem* voorbij in dien uitersten nood, en wilde ze bij *menschen* hulp en redding zoeken.

„Moet ik dan gaan bedelen?” vroeg Lotje, en ook *haar* stem beefde bij die gedachte.

Tot eenig antwoord drukte vrouw Tops haar dochtertje onstuimig aan het hart en streek haar met de andere hand over haar blonde lokken. Lotje's haren waren buitengewoon lang en fraai. Ze waren de trots van haar moeder, en deze streek daarom gaarne over die golvende zachte haren van haar meisje. Ook nu deed ze dat, maar met zenuwachtige en bevende vingers, onrustig en gejaagd.

„Moet ik?” vroeg Lotje nogmaals.

„Vertel het niemand, kind! Nooit mag iemand het weten,” zei vrouw Tops, weer op het punt in snikken los te barsten bij de gedachte, dat haar Lotje straks op straat zou staan, om een aalmoes te vragen. „Sla mijn doek om, Lotje, want het is koud buiten.”

Vrouw Tops ontdeed zich nu van haar doek, die, ofschoon oud en half versleten, toch nog heel was. Op den tast streek zij Lotje's haren naar achteren,

sloeg haar den doek over het hoofd en om de schouders, en stak hem met een speld vast. Toen gaf zij haar kind een kus en zei op schorren toon: „Zul je niet *al* te lang weg blijven, kind?”

„Neen, moeder!” antwoordde Lotje.

Vrouw Tops bleef nog eenige oogenblikken staan luisteren naar den lichten voetstap, die zoo zeker en vlug langs de afgesleten trappen gleed. Ze bleef staan luisteren, tot ze niets meer hoorde. Toen prevelde zij in zichzelf: „Had ik niet liever zelf moeten gaan?.... Maar *zij* zal meer krijgen. De menschen hebben altijd meer medelijden met een kind.”

Nòg een zucht, 'droef en bang, slaakte zij. Toen ging ze naar binnen.

* *
*

Zijn machtige arm beschermt de vromen
 En redt hun zielen van den dood;
 Hij zal hen nimmer om doen komen
 In duren tijd en hongersnood.
 In de grootste smarten
 Blijven onze harten
 In den Heer gerust;
 'k Zal Hem nooit vergeten,
 Hem mijn helper heeten,
 Al mijn hoop en lust.

Dit lied des vertrouwens en van blijde hoop kon het arme kind niet zingen, dat daar zoo snel langs de donkere koude straten, door regen en wind, voortliep. Maar toch zou God haar beschermen en voor haar zorgen; haar ouders uit den tijdelijken nood redden; en — wat van nog veel meer waarde was —

Hij zou maken, dat Lotje en haar huisgenooten Hem leerden kennen, vertrouwen en liefhebben, zoodat zij in later jaren dit lied in vreugde en smart, in rust en nood, blijmoedig op de lippen zouden kunnen nemen.

Hoewel Lotje, zooals alle kinderen, van licht en vroolijkheid hield, zoo vermeed zij toch dien avond de drukke en verlichte straten en koos de minder bezochte. Het was haar, of alle menschen, die zij tegenkwam, haar onderzoekend aankeken en op haar gezicht lazen, waarvoor zij op straat was: om te bedelen! . . . . Schandelijk was het, ja . . . . schandelijk! . . . . Haar moeder had dat gezegd, en ze zeide het haar volmondig na.

Als de oudste der kinderen kon zij zich nog de goede jaren van welvaren en overvloed van vroeger herinneren; toen vader nog gezond was en een goed weekloon thuisbracht, en moeder niet uit werken behoefde te gaan. Als zij in dien tijd, netjes aangekleed, met vader of moeder wandelde of meeding, om een boodschap te doen, was zij óók wel eens een kind tegengekomen, dat zijn hand uitstreekte en om een aalmoes vroeg. Nog goed herinnerde zij zich den strengen blik van haar vader, waarmee hij zulk een kind aanzag, en hoorde ze hem weer zeggen: „Foei, schaam je! Je moogt niet bedelen! Leer werken voor den kost.”

En nu . . . . nu moest ze zelf gaan bedelen . . . . Nu zou men misschien tot haar óók zoo spreken. Lotje rilde, maar niet alleen van kou. Ze trok den doek dichter over haar schouders heen en begon vanzelf

langzamer te loopen. Dacht ze evenwel aan de ellende thuis . . . . aan haar zieken vader, aan haar wanhopende moeder, aan haar hongerige zusjes en broertjes, dan versnelde zij haar schreden weer. Zij moest zorgen, dat nog dien zelfden avond van alles gekocht kon worden, want morgen was het immers Kerstfeest.

Kerstfeest? . . . .

Ach, voor Lotje was het Kerstfeest niet anders dan een Zondag, die twee dagen duurde. De menschen gingen naar de kerk en uit wandelen. Sommige armen waren zoo gelukkig, bij die gelegenheid veel te krijgen; kleeren, en spek, en boonen, en krentenbrood. Maar haar ouders behoorden niet tot die gelukkigen. *Hun* had niemand ooit iets gebracht; en zelfs hadden de menschen, bij wie haar moeder uit werken ging, haar vandaag nog niet eens een extraatje meegegeven.

Arme onwetende kleine Lotje, die niets anders van het gezegend Kerstfeest wist dan *dat!*

HOOFDSTUK II.

Bij het station.

Toen Lotje eindelijk in de verte de lichten zag schijnen van het station, stond zij even stil, op dezelfde aarzelende manier, waarop iemand stil kan staan, die iets heel moeilijks verrichten moet. Het was echter de gedachte aan de donkere kamer, waarin vader ziek

lag, moeder ten einde raad rondliep, en de kleintjes kou en honger leden, die haar weer voort deed loopen, voort naar het groote gebouw, waaruit vele lichten haar tegenstraalden.

Weldra stond het kind onder de kap van het station op een plaats, waar al de menschen, die van den trein kwamen, langs moesten komen. Zij trachtte daar een houding aan te nemen, alsof zij maar eens een kijkje kwam nemen van de aardige drukte en het gezellig gewoel, dat men op een avond, die feestdagen voorafgaat, altijd aan stations kan zien. Zij was bang om opgemerkt te zullen worden door een spoorweg-beambte of politieagent. Daarom streek zij haar haren netjes glad, trok haar doek wat recht en trachtte zoo kalm en vroolijk te kijken, als haar maar eenigszins mogelijk was.

Toen Lotje een poosje stil had staan rondkijken, hoorde zij het schelle langgerekt gefluit van een locomotief en het zware gedreun van een trein, die binnen kwam stoomen. Toen kwam hetzelfde angstig gevoel, dat haar onderweg telkens bekropen had, weer over haar; maar nu in veel erger mate. Toch strekte zij aarzelend haar kleine magere hand uit naar de vele menschen, die haar voorbij gingen. Deze liepen bijna allen haastig voort en letten niet op haar. Ze verlangden veel te veel naar hun vriendelijk, gezellig, warm tehuis, waar overvloed en licht en warmte hun toelachten, om acht te slaan op een bedelend kind. Anderen hadden het te druk met hun pakken en koffers. Slechts weinigen wierpen een vluchtigen blik

op het arme meisje, dat met groote verschrikte oogen al die drukte en beweging aanstaarde en haar handje steeds uitgestrekt hield.

Vlak langs Lotje heen kwam eindelijk ook een heer, die met langzamen tred voortliep. Hij had geen pakjes bij zich en scheen ook niet zooveel haast te hebben als de andere reizigers. Lotje zag als in een nevel, hoe die heer haar onderzoekend en tegelijk medelijdend aankeek; ook hoe hij een beurs uit den zak haalde, zeker met het doel om haar een aalmoes te geven. Vlak bij haar stond hij stil; en met een muntstukje in de hand, zeide hij, haar nog altijd met dienzelfden blik aanziende: „Je moest niet bedelen, kind! Maar . . . daar heb je dan toch wat van me; arm schaap!”

De heer wilde het geldstukje in haar hand laten glijden; maar zoodra Lotje die aanraking voelde, trok zij plotseling haar hand terug. De werkelijkheid was voor haar nog veel erger dan de verbeelding. Bedelen was schandelijk, was verschrikkelijk!

Met een snelle beweging keerde Lotje zich om, kroop tusschen de dichte menigte door en verdween uit de oogen van den man, die haar een aalmoes had willen geven.

Weinige oogenblikken later stond Lotje weer alleen op de donkere, koude en morsige straat. Maar wat nú gedaan? . . . .

„Hoe dom deed ik, om weg te loopen,” zei het arme kind, half snikkend, tot zichzelf. „Die goede rijke

mijnheer wilde me wat geven. Maar ik vond het zoo vreeselijk, zoo vreeselijk!.... Ach.... wat moet ik nu beginnen?.... Ik kan toch niet thuis komen zonder geld.... Maar naar het station gaan, om weer te bedelen, dat kan ik ook niet.... Ach, wat moet ik toch beginnen.... wat moet ik toch beginnen?"....

De arme Lotje zond in haar nood geen bede op tot God. Maar Hij, die het geroep der jonge raven hoort en de kleine muschjes gadeslaat, hoorde toch haar zuchten en klachten en zond haar hulp en raad. Besluiteloos en troosteloos stond zij nog daar, toen een weerbarstig krulletje haar in de oogen woei. Ze streek het weg en trachtte het onder den doek te verbergen, toen haar plotseling een gedachte inviel, die haar met nieuwe hoop bezielde.

Als zij haar haren eens verkocht!.... Ze had wel eens hooren zeggen, dat haar hoofdhaar heel wat op zou brengen, als het verkocht werd, vooral omdat het een zoo mooie zachte kleur had en zoo lang en golvend was. Maar zou moeder dat goed vinden?.... Moeder was altijd zoo trotsch geweest op die blonde lokken. Zij had nooit — zelfs niet in haar meest drukke en zorgvolle dagen — verzuimd, ze zorgvuldig uit te kammen en netjes op te maken. Lotje herinnerde zich, hoe moeder de gewoonte had, haar met welgevallen over het hoofd te strijken en haar krullen om haar vingers te winden. Zou het moeder niet te veel verdriet doen, als haar meisje met een kaal geknipt hoofd thuis kwam?

Maar er zou geld zijn.... Geen gebedeld, maar

eerlijk verkregen geld. Moest het moeder toch ook niet verblijden, als ze niet had behoeven te bedelen? Moeder had dat immers ook zoo vreeselijk gevonden. Ja, moeder zou blij zijn met het geld, en er zou met de Kerstdagen vuur en brood en melk in huis zijn. En bij dat heerlijk vooruitzicht aarzelde Lotje niet langer, maar stapte vastberaden voort door de donkere straten, tot zij kwam in een buurt, waar zich groote en mooie winkels bevonden.

HOOFDSTUK III.

In den kapperswinkel.

In den deftigen kapperswinkel, waar achter spiegelruitent allerlei groote en kleine stopflesschen, met heerlijke reukjes er in, en prachtig verpakte zeep en verschillende andere dure toiletartikelen uitgestald stonden, durfde Lotje niet binnengaan. Zij liep net zoolang voort, tot ze eindelijk een kapperswinkel zag, die er niet zoo voornaam en deftig uitzag. Slechts een paar fleschjes eau de cologne, eenige doosjes zeep, wat scheerkwasten, kammen en een paar pruiken lagen of stonden er te koop achter het glas.

Lotje duwde de deur open en trad binnen. De winkel was tamelijk groot. Behalve dat er alles verkocht werd, wat tot het vak behoorde, bestond er ook

gelegenheid, om zich de haren te laten knippen en zich te laten scheren.

De huiskamer van den kapper bevond zich vlak achter den winkel, en de deur daarvan stond half open, toen Lotje binnenkwam.

Het duurde eenige oogenblikken, eer er iemand in den winkel verscheen. Toen Lotje daar nu zoo stil en geduldig stond te wachten, werd haar aandacht getrokken door een gezang, dat uit de achterkamer, door die halfgeopende deur, tot haar doordrong. Het lied werd zachtjes en liefelijk door een zuivere kinderstem gezongen, en Lotje kon de woorden er van duidelijk verstaan :

Een engel des Heeren, zoo glansrijk en schoon,
Deed eenmaal hier hooren op jub'lenden toon:
„Verheugt u, o herders ; neen, vreest voor mij niet!
Het zaligste heil is der wereld geschied:
Heden, heden gaf God Zijn Zoon,
Die voor u verliet Zijnen hemelschen troon.”

Die boodschap des Heeren werd mij ook gebracht,
En 't ruischte in mijn ooren zoo lief'lijk en zacht:
„Ook gij wordt door Jezus zoo teeder bemind;
Ook u wil Hij maken voor eeuwig Gods kind;
Wil toch, wil toch vroeg tot Hem gaan,
Want u ook biedt Hij Zijne zeeg'ningen aan.”

Die boodschap des Heeren, hoe jong ik ook zij,
Ze maakt ook *mijn* ziele zoo vroolijk en blij;
'k Wil Jezus beminnen, Hem geven mijn hart,
Hem dienen en volgen in vreugde en in smart.
Kwaamt Gij, kwaamt Gij voor mij op aard? . . . .
O Heiland! mijn liefde en mijn lof zijt Gij waard.

Komt, zingen we op 't Kerstfeest met jub'lende stem
 Den lof en de glorie en de eere van Hem,
 Die ons met een liefde, zoo eindeloos groot,
 Verloste van zonde, van Satan en dood;
 Jezus, Jezus, o, neem het lied,
 Dat U op deez' feestdag ons kinderhart biedt!

Lotje dacht bij zichzelf, dat, wie dit lied zong, zelf wel op een engel „glansrijk en schoon” gelijken moest, zoo bovenaardsch heerlijk klonk het haar in de ooren. Het roerde haar hart, ofschoon zij van de woorden niet zoo heel veel begreep; maar dit was haar duidelijk, dat ze in verband stonden met het Kerstfeest. De kleine zangeres scheen dat feest met blijdschap en verlangen te begroeten, heel anders dan Lotje, die geen enkele reden tot blijdschap had.

Lotje stond nog altijd heel alleen in den winkel, verlangende, dat het meisje, dat zoo schoon had gezongen en zoo blijde scheen te zijn, te voorschijn mocht komen. Maar in plaats van onze kleine zangeres verscheen eindelijk haar vader, de man, wien de kapperszaak toebehoorde.

Uit kracht van gewoonte greep de kapper zijn scheermes en kwast, maar legde deze voorwerpen terstond op de toonbank weer neer, toen hij het arme meisje ontwaarde. Geschoren behoefde deze klant niet te worden, dat was zeker. Ook zag zij er niet naar uit, dat zij het betalen kon, dat zij haar hoofdhaar liet knippen.

Lotje was nu niet zoo schrikkelijk verlegen meer. Thans behoefde zij niemands medelijden in te roepen,

niemand om een aalmoes te vragen. Neen, ze kwam iets te koop aanbieden. Ze deed den doek van haar hoofd af, wierp haar lokken naar achteren, zag den kapper vrijmoedig aan en vroeg hem: „Zoudt u mijn haren willen koopen, mijnheer? Hoeveel kunt u er mij voor geven?”

De kapper bekeek het meisje eerst nauwkeurig. Arm, ja doodarm zag zij er uit, maar toch niet onzindelijk. Toen hij tot deze slotsom was gekomen, begon hij met aandacht Lotje's haren te bezien. Hij draaide het gaslicht hoog op, om te onderzoeken, of de lange lokken, die in weelderigen overvloed langs haar schouders en rug nedervielen, niet verkleurd waren, en liet de mooie zachte krullen door zijn vingers glijden. Lauwerse, de kapper, was een christen, en daarom wilde hij het kind de volle waarde geven. Lotje had moeilijk in beter handen kunnen vallen. Tot haar blijdschap hoorde zij hem zeggen, toen het onderzoek was afgelopen: „Ik geef er *vijf* gulden voor. Maar denk er aan, kleine! . . . het zal maanden duren, eer je zulke mooie krullen weer terug hebt.”

„Dat komt er niet op aan,” antwoordde Lotje, zoo onverschillig als haar mogelijk was. Nu het er toe kwam, ging het haar echter toch wel aan het hart, om afstand te doen van haar haren; en ook kwelde haar de gedachte opnieuw, dat haar moeder zoo bedroefd zou zijn, als ze merkte, wat haar Lotje gedaan had.

Het meisje ging op den stoel zitten, dien de kapper haar aanwees, en de man nam nu schaar en kam ter hand. Juist wilde hij de schaar in de lokken van het

kind zetten, toen de glazen deur, die den winkel van de huiskamer scheidde, geheel openging en daaruit een soort wagentje naar voren werd geschoven, waarop een meisje lag, dat zoowat even oud was als Lotje.

Was dit hetzelfde meisje, dat daareven zoo schoon gezongen had?

Lotje geloofde het wel, want ze vond, dat haar gezichtje er zóó blij en vriendelijk uitzag, dat een vroolijk lied daar bij wel paste.

„Zoo, Lina, ben je daar?” vroeg haar vader, terwijl hij het kind een teederen blik toewierp.

„Lina was weer niet binnen te houden,” antwoordde haar moeder in hare plaats.

„O, vader!” riep Lina verschrikt uit. „Wat gaat u doen? Gaat u al de haren van dat meisje afknippen, al die mooie lange haren?”

„Ja, kindje! Ik zou het niet doen, als zij zelf het me niet gevraagd had. Ik zal er haar veel geld voor geven.”

Lina zweeg, terwijl zij met haar groote oogen Lotje onderzoekend aankeek. Zij bemerkte spoedig, hoe arm het meisje er uitzag. Nadenkend als zij was, begreep ze weldra het verband tusschen Lotje's uiterlijk en haar verlangen, om haar haren te verkoopen.

Lina Lauwerse leidde reeds sedert jaren een lijdend leven. Zij had een heupziekte, waardoor ze dikwijls zware pijn moest uitstaan, en die haar belette, om, als andere kinderen, zich vrij te bewegen. Zoo was zij steeds gekluisterd aan haar bed en aan haar wagentje. *Arme Lina!* . . . . Ja, in het begin van haar ziekte

mocht men dat wel zeggen, maar nu niet meer. Het lijden had haar tot den Heiland gebracht. In haar nood en droefheid had zij tot Hem geroepen; en Hij, die nog nooit iemand heeft afgewezen, die in het geloof tot Hem kwam, had Lina's bede verhoord. Hij had haar de verzekering in het hart gegeven, dat haar zonden vergeven waren, en dat zij Zijn eigendom was. Nu was haar hart vervuld van eene wonderbare blijdschap en vrede. Zij geloofde zoo vast, dat gezondheid en krankheid, vreugde en lijden en alle dingen ons niet bij toeval, maar van Gods liefderijke Vaderhand toekomen. Zij gevoelde ook in alle smart Gods vertroostende nabijheid en legde zich geheel en al neer bij Zijn heerlijke beloften. Was Lina dan wel arm en ongelukkig te noemen? . . . .

Als iemand zelf veel lijden moet, gevoelt hij beter en spoediger het lijden van anderen. Zoo gevoelde en begreep Lina, dat het meisje, wier haren thans in dichte lokken naar beneden vielen, ook lijden had te dragen, al was zij ook gezond, en al kon zij zich vrij bewegen en loopen, waarheen ze wilde.

Knip, knip, knip! ging de schaar, heel Lotje's hoofdje langs. Bij elken knip viel een lange gouden lok op den grond. Het was Lotje of er telkens een stukje van haar zelf werd afgeknipt. Zij had niet gedacht, dat ze het zóó naar zou gevonden hebben, om van haar krullebol te scheiden.

Onder de kunstbewerking kon zij niet laten, gedurig eventjes naar het wagentje te zien. Als zij Lina's oogen ontmoette, die vol belangstelling op haar ge-

slagen waren, beantwoordde zij dien blik met een meewarig lachje.

Voordat Lotje's hoofd geheel kaal geknipt was, scheen het ijs tusschen de twee meisjes al gebroken. Toen zij elkaar een poosje aangekeken hadden, begon Lina: „Waarom laat je je haren afknippen?”

„Vader is zoo erg ziek,” antwoordde Lotje zonder terughouding. „En morgen is het Kerstfeest. We hadden niets in huis; en moeder zei, dat ik... dat ik...” Neen, dat wilde ze niet vertellen. Dat behoefde geen mensch te weten.

„O, heeft uw moeder u hierheen gestuurd?”

„Ja... Neen... het is een verrassing.” Het woord „verrassing” kwam er echter zóó benepen uit, dat Lina wel begreep, dat het zeker geen „blijde verrassing” wezen kon.

„Arm meisje! Wees er maar niet erg bedroefd om. De lieve Heer zal je haren zeker weer laten aangroeien,” sprak Lina zachtjes. „Zal Hij niet, vader?”

„Zeker, liefje!” antwoordde haar vader. Maar hij zei er niet bij, dat dit nog wel verscheiden maanden duren zou, zooals hij tot Lotje gezegd had. Hij had zijn kind te lief, om haar iets te zeggen, dat haar verdriet kon doen.

Lotje was nu geheel kaal geknipt. De korte haartjes, die zij over had gehouden, wilden al dadelijk weer gaan krullen. Daardoor zag ze er toch niet zóó vreeselijk kaal uit. Lauwerse kamde de korte krulletjes zoo netjes mogelijk op, besproeide ze met lekker reukwater en haalde toen zijn portemonnaie uit den zak, om haar te betalen.

Lina lag dat alles aan te kijken. Nù eens zag zij naar Lotje, wier gelaat zich verhelderde, toen zij het geld in haar hand voelde; dàn eens naar den grond, waarop de gouden lokkenpracht lag uitgespreid, en dàn weer naar haar vader. Zij had zoo erg, erg veel medelijden met Lotje en verlangde zoo vurig, om nog wat meer van haar en van haar omstandigheden te vernemen, en om haar te helpen. Zij begreep, dat Lotje, nu ze die kostbare guldens ontvangen had, dadelijk naar huis zou snellen, waar haar vader ziek lag, en waar aan alles gebrek was.

„Ach, vader! . . . Ach, vader!” riep Lina op eens op zóó bedroefden toon, dat haar vader en Lotje beiden tegelijk naar haar zagen.

„Wat is er?” vroeg Lauwerse bezorgd, terwijl hij naar zijn kind toeging.

„Ach, vader!” fluisterde Lina, „ik wou zoo graag even met het meisje praten. Ik wou zoo graag, dat ik wat voor haar doen kon.”

Lauwerse bracht het verzoek van zijn dochtertje aan Lotje over, en deze ging terstond naar het wagentje toe. Zij verlangde wel erg om met haar schat naar huis te kunnen gaan; maar dit vriendelijk meisje, dat zulke heerlijke woorden gezongen had en zoo-veel deelneming in haar lot toonde, trok haar toch ook erg aan. Een oogenblikje wilde zij nog wel blijven.

„Ik heb erg met je te doen,” sprak Lina. „Ik zal aan den lieven Heer vragen, of Hij je vader weer beter wil maken, en of Hij je alles geven wil, wat je

noodig hebt, zoodat je nooit meer je haren behoeft te laten afknippen."

„Zou Hij naar u luisteren?" vroeg Lotje.

„Ja, zeker wel. Hij luistert altijd naar ons, als we tot Hem bidden. Naar u luistert Hij ook, als je tot Hem spreekt. Hij kwam op aarde, om ons gelukkig te maken. Morgen, als het Kerstfeest is, vieren we Zijn geboortedag!"

„En geeft Hij *alles*, wat we vragen?" vroeg Lotje verder.

„Alleen, als Hij dat goed voor ons vindt; maar Hij helpt ons toch altijd," antwoordde Lina, terwijl zij er aan dacht, hoe dikwijls ze in het begin van haar ziekte aan God om beterschap had gevraagd. God had haar *dat* wel niet gegeven, maar haar iets beters geschonken dan wat ze begeerd had.

Lotje begreep wel, dat de Heer, aan Wien dit meisje gewoon scheen alles te vragen, dezelfde was, van Wien gesproken werd in het lied, dat ze haar had hooren zingen. Zij meende, dat het al heel gelukkig moest zijn, tot Hem te mogen spreken en van Hem hulp te mogen vragen. Zij wist wel, dat er in den hemel een God leefde, die de aarde heeft geschapen, en de zon deed schijnen, en het ook deed stormen en regenen. Maar dat die groote, machtige God zelfs naar een kind wilde luisteren en het wilde helpen, daaraan had zij nog nooit gedacht. Nu Lotje echter dit meisje zoo over haar hemelschen Vader hoorde spreken, kreeg zij daarvan een flauw besef,

en tegelijkertijd ontwaakte in haar hart een vurig verlangen om tot Hem in dezelfde betrekking te mogen komen als Lina.

„Zeg me eens, hoe je heet?” vroeg Lina.

„Ik heet Lotje.”

„En ik Lina. Waar woon je, Lotje?”

„In de Duikersteeg.”

„De Duikersteeg? Die is niet ver hier vandaan. Zeg, Lotje, zou je niet nog eens bij me terug willen komen? . . . Mag ze, vader?” vroeg Lina, weer tot haar vader opziende.

Lauwerse was weer vlak bij het wagentje komen staan, terwijl de kinderen met elkander spraken. Hij streek met zijn hand gedurig over Lina's hoofdje; en als hij dat niet deed, zag hij toch naar haar lieve gezichtje, alsof hij dat niet lang genoeg kon doen. Dat gezichtje was niet blozend en gevuld, als van andere meisjes. Er lag een trek op, die onmiskenbaar van lijden getuigde; maar Lina's oogen straalden met een vroolijken, vredigen glans, of een inwendige altoosdurende groote vreugde haar hart vervulde. Die glans maakte haar gansche gezichtje aantrekkelijk en schoon. Ook Lotje kon de oogen niet van haar afwenden, toen Lina, zachtjes tot haar vader sprekende, voortging: „Ik wil Lotje zoo graag helpen en haar van den Heiland vertellen, weet u, vader! Ze moet alles van Hem hooren. Ik geloof niet, dat ze veel van Hem weet. En o, het moet zoo vreeselijk zijn, Hem niet te kennen.” En weer dacht Lina aan die eerste dagen van lijden, toen ook zij den Heiland nog niet kende;

toen alles nog zoo donker voor haar was, en ze zich zoo diep ongelukkig gevoelde.

„Wanneer kom je dan, Lotje?” vroeg Lina, toen haar vader zijn toestemming had gegeven.

„Zoo gauw moedeſt me missen kan,” beloofde Lotje. „Ik wil heel graag komen, heel graag.”

Nu kwam ook juffrouw Lauwerse te voorschijn. Zij had een klein kindje in haar armen, dat ze pas geholpen had, en dat er frisch en lief uitzag. Het hart van de moeder was vol liefde voor den kleinen gezonden jongen, maar niet minder voor haar lijdend kind. Zij had Lina hooren spreken en kwam nu eens kijken, waarover zij het zoo druk had. Daar zij haar kind zoo door en door kende, begreep ze terstond de heele toedracht der zaak, toen zij het armoedig gekleede kind met de afgeknipte haren bij het wagentje zag staan.

„Heerlijke jongen!” riep Lina uit, toen zij haar broertje zag, dat haar vroolijk toekraaide en met zijn voetjes trappelde van verlangen, om bij haar te komen. „Moeder, mag ik hem even hebben?” En Lina strekte haar armen naar het kind uit.

Juffrouw Lauwerse legde den kleinen jongen in de armen van zijn zusje.

Lotje vond, dat zij nu maar vertrekken moest. Het lieve meisje was nu toch meer vervuld van haar broertje dan van háár. Zij zou het niet naar vinden, als ze thans heenging.

Lina's gedachten waren echter door de verschijning van het kleine kindje niet van Lotje afgedwaald. Zij

wilde haar nu wel niet langer ophouden, maar deed haar toch beloven, dat ze reeds den volgenden dag terug zou komen.

Lotje beloofde dit onder voorwaarde, dat zij thuis gemist zou kunnen worden. Zij zeide de familie Lauwerse goeden dag, trok den doek stijf over haar hoofd en ging den winkel uit.

Zoo spoedig zij kon, snelde ze door de morsige straten naar huis, steeds denkende aan het lieve lijdende meisje, dat niet loopen of staan kon, maar dat toch zoo gelukkig was, daar zij een groot en goed Vriend had, die boven in den hemel, doch ook te gelijker tijd in haar hart woonde.

HOOFDSTUK IV.

Toen Lotje thuiskwam.

Met groot ongeduld wachtte vrouw Tops op de terugkomst van haar dochttertje. Zij had de kleinere kinderen ter ruste gelegd met de belofte, dat ze morgen wat goeds te eten zouden krijgen. De slaap had weldra de overhand gekregen op honger en koude. De kinderen sliepen allen rustig, toen Lotje terugkwam. Ook vader sliep, ofschoon onrustig. Alles was dus stil in het achterkamertje op den zolder.

Vrouw Tops durfde niets vragen, toen het kind, met den doek stijf om het hoofd gebonden, binnen

kwam. Zij schaamde zich, dat ze Lotje had uitgezonden om te bedelen, en te gelijker tijd was ze bevreesd, dat deze met ledige handen thuis zou komen. Wat moest ze dan toch beginnen?

Lotje liet haar moeder niet lang in het onzekere. In haar hand hield zij het geld, dat ze van den kapper ontvangen had. Nu opende zij haar hand en legde het geld vóór moeder op tafel neder.

Vrouw Tops zag terstond, dat het geen centen, maar echte guldens waren. Verbaasdheid, met een weinig ongerustheid vermengd, klonk uit haar toon, toen zij vroeg: „Maar kind, hoe kom je dááaraan?”

„Och, moeder, wees niet boos op me!” riep Lotje uit. Tegelijk liet zij den doek afglijden en verborg haar kaal geknipt hoofdje aan moeders borst. Zij durfde niet opzien en moeders blik ontmoeten, voordat zij de oude liefkoozende aanraking van moeders handen gevoelde. Toen wist Lotje, dat moeder niet boos op haar was.

„Bent u heusch niet boos?” vroeg Lotje.

„Neen, niet boos; maar erg, erg bedroefd,” antwoordde vrouw Tops met bevende lippen.

„De lieve Heer zal ze weer laten groeien,” fluisterde Lotje, nog altijd maar niet opziende. „Het lieve meisje van den kapper zei dat, en nog veel meer. En, o moeder! ik mag morgen weer bij haar komen, als u me missen kunt. En dan zal zij me alles vertellen van het Kerstfeest, want dat is een feest, waarover iedereen zich verblijden moet, al is hij ook ziek of arm. Kom, moeder, wees nu maar niet meer bedroefd

en zeg me, wat ik voor dat geld moet gaan koopen."

„Neen, Lotje, ik zal zelf wel alles gaan koopen. Ik wil niet, dat je van avond de deur nog weer uitgaat. Je bent mijn eigen lief kind; mijn troost, mijn schat!" zei de moeder, terwijl zij het meisje met groote teederheid aan haar hart drukte.

„Ik ben zoo blij, moeder! dat u nu toch geld hebt, zonder dat ik heb behoeven te bedelen. Neen, moedertje, geen cent heb ik *gekregen*. Bent u nu ook niet blij daarover?"

Vrouw Tops was er blij om, meer dan zij zeggen kon. Maar het begon nu al laat te worden, en ze moest zich haasten, om vóór het sluiten van de winkels nog brandstof en voedsel te koopen. Haastig nam zij het geld op en ging daarmee de trappen af, om haar inkoopen te doen.

In dien Kerstnacht droomde Lotje van een meisje, dat haar de hand reikte, om haar naar een plaats te brengen van overvloed en geluk. En het meisje, waarvan zij droomde, lag in dienzelfden nacht uren lang wakker van de pijn. Maar die pijn werd voor haar veel verzacht, als zij dacht aan den zaligen Kerstnacht, toen de Heiland, Gods Zoon, op aarde kwam, en de hemelen zich openden, en de engelen boven de velden van Bethlehem zweefden en zongen: „Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!"

Het was Lina, als zag zij dat heerlijk schouwspel vóór zich; en de gedachte, dat zij eens, misschien

na niet zoo langen tijd de heerlijkheid des Heeren in den hemel zou mogen aanschouwen, maakte haar zóó verblijd, dat zij zachtjes begon te zingen:

'k Zal dan gedurig bij U zijn,
 In al mijn nooden, angst en pijn;
 U al mijn liefde waardig schatten,
 Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
 Gij zult mij leiden door Uw raad,
 O God, mijn heil, mijn toeverlaat!
 En mij, hiertoe door U bereid,
 Opnemen in Uw heerlijkheid.

„Ze heeft zeker weer pijn,” dacht juffrouw Lauw-
 werse, toen zij Lina's liefelijk gezang hoorde. Zachtjes
 stond zij 'op en ging naar het bed van haar lijdend
 kind.

„Heb je pijn, liefje?” vroeg ze.

„Een beetje maar, moeder! Het gaat al over, nu ik
 aan den Kerstnacht denk, en als ik zachtjes zing.
 En ik denk ook aan dat arme meisje, van wie vader
 de haren heeft afgeknipt. Ik verlang zoo erg, dat
 ze weer hier komt, en dat ik haar vertellen mag van
 den lieven Zaligmaker, die op aarde kwam, om ons
 gelukkig te maken. Het moet zoo vreeselijk zijn, om
 Hem niet te kennen. Wat zou ik beginnen, als ik
Hem niet had?”

Juffrouw Lauw-
 werse had Lina willen aansporen, om
 te gaan slapen; maar zij kon dat niet doen, nu zij
 haar zóó hoorde spreken. Zij dacht aan de woorden
 van den Psalmist, die ze thans aan haar kind ver-

vuld zag: „En des nachts zal Zijn lied bij mij zijn, het gebed tot den God mijns levens.”

Juffrouw Lauwerse ging maar weer stilletjes heen, nadat zij Lina beloofd had, om den volgenden dag naar Lotje en haar familie te zullen gaan zien, indien het meisje soms niet komen mocht. Zij bleef in bed liggen luisteren naar het lieve stemmetje, dat ondanks alle lichaamspijn zich nog eenmaal verhief:

Wien heb ik nevens U omhoog?
 Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog
 Op aarde nevens U toch lusten?
 Niets is er, daar ik in kan rusten.
 Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
 Of bangen nood, mijn vleesch en hart,
 Zoo zult Gij zijn voor mijn gemoed
 Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.

Toen scheen het juffrouw Lauwerse toe, of God een zijner engelen tot Lina zond, om de pijn te doen bedaren en haar een verkwikkende zoete rust te schenken, die tot den morgen duurde. En dat was waarlijk geen verbeelding van juffrouw Lauwerse, want staat er niet geschreven, dat de engelen gediensstige geesten zijn, die uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen? En Lina was een dergenen, die de zaligheid beërven zouden.

HOOFDSTUK V.

Toen het Kerstfeest was.

O, wat keken de zusjes en broertjes den volgenden dag vreemd op, toen zij Lotje zoo veranderd zagen. Het was, of het een ander Lotje was. En ja, zij was ook wel eenigszins een ander Lotje geworden. Nieuwe hoop en nieuwe moed bezielde haar, want zij zou 's middags naar de familie Lauwerse gaan; en dat vooruitzicht maakte haar zóó blij, als zij in vele dagen niet geweest was. Ze zou dan alles hooren van het Kerstfeest, dat nog heel wat meer beloofde dan het ontvangen van geschenken. Dat had Lotje alvast wel begrepen.

Reeds vóórdat de middag was aangebroken, kwam juffrouw Lauwerse de donkere trap in de Duikersteeg op, om eens te zien, wat zij voor het verarmde huisgezin kon doen. Zij behoorde niet tot de rijken dezer aarde en kon dus niet met handen vol goede dingen aankomen. Neen, ze had slechts een kannetje soep voor den kranke, en wat krentenbroodjes voor de gezonden bij zich, maar bracht bovendien een hart vol deelneming mee.

Al spoedig was zij nu op de hoogte van de droevige omstandigheden, waarin de familie Tops verkeerde.

Toen juffrouw Lauwerse alles gehoord en den

zieken huisvader gezien had, wist zij geen beteren raad te geven, dan om den kranke zoo spoedig mogelijk naar het ziekenhuis te doen brengen. Daar zou hij goed verpleegd worden en geheel er weer boven op kunnen komen.

„Ja,” zeide vrouw Tops, „de armendokter heeft ons dat ook al meer dan eens aangeraden, maar mijn man ziet tegen het ziekenhuis erg op; en ook ik zelf zie er tegen op, om hem daar heen te laten gaan. Hij is dan zoo heelemaal uit zijn huis en uit mijn oogen.”

Juffrouw Lauwense vertelde toen, hoe zij een poosje geleden in de noodzakelijkheid was geweest, om haar dochttertje naar het ziekenhuis te laten gaan, en hoe goed en liefderijk haar kind daar verpleegd was geworden. Door hare woorden kregen Tops en zijn vrouw toch wat meer ooren voor het aanbod, dat hun zoo dikwijls was gedaan, maar dat zij uit verkeerdt inzicht in de zaak steeds afgeslagen hadden.

Juffrouw Lauwense deed echter nog wat meer dan krentenbroodjes uitdeelen en goeden raad geven. Zij was dien morgen in de kerk geweest, waar zij de geboorte van den Zaligmaker had hooren verkondigen. Hoe zou zij van die heerlijke gebeurtenis hebben kunnen zwijgen in deze omgeving van ellende en nood? Zij vertelde dus, hoe de Heere Jezus, Gods Zoon, op aarde was gekomen. Hoe Hij geboren werd als een klein kindje in de nederigste, ja armoedigste omgeving, in een stal; opdat een iegelijk, die in Hem zou gelooven, voor eeuwig zalig worden zou.

Toen Lotje dat wonderschoone verhaal hoorde en zich den Zaligmaker voorstelde, liggende in de kribbe en in doeken gewonden, dacht zij: „Zoo heel arm werd Hij zeker, opdat ook arme menschen, zooals wij, niet bevreesd zouden zijn, om tot Hem te komen.” De Heilige Geest gaf Lotje deze heerlijke gedachte in; en die gedachte vertroostte en verblijdde haar zóó, dat zij iets van de ware Kerstvreugde begon te gevoelen.

Toen Lotje des middags vóór het huis van den kapper stond, vond zij, dat dit er heel anders uitzag dan den vorigen avond. Zij liep er zelfs een paar keer voorbij, eer ze zeker wist, dat zij was, waar ze wezen moest. Er lag geen enkele uitstalling achter de ruiten, en de gordijnen waren neergelaten. De glazen deur was van een luik voorzien, en een groot papier hing tusschen het glas en het luik, en met duidelijke letters stond daarop te lezen:

DES ZONDAGS GESLOTEN.

Het had voor Lauwerse wel eenig bezwaar gehad, om zijn winkel 's Zondags te sluiten. Er zijn toch altijd mannen, die bij voorkeur den Zondagmorgen gebruiken, om zich te laten scheren of hun haar te laten knippen. De meeste kappers houden daarom hun winkel 's Zondags, tenminste in de morgenuren, geopend. Maar Lauwerse dacht: „Ik verdien liever een paar dubbeltjes minder, dan dat ik den Dag des

Heeren ontheilig en alzoo God ongehoorzaam ben." En schade had dit goede besluit hem niet opgeleverd. Integendeel; hij ondervond elken dag de waarheid van het Woord der Schrift: „De zegen des Heeren maakt rijk, en Hij voegt er geen smart bij."

Lotje zag eindelijk, dat zij toch terecht was, want boven de deur ontdekte zij het koperen scheerbekken, dat het beroep van den bewoner aanduidde. Zij opende de deur en trad binnen.

Juffrouw Lauwerse kwam Lotje in den winkel reeds tegemoet en liet haar dadelijk in de achterkamer. Daar kreeg zij een plaats bij Lina's wagentje. Verlangend had het meisje al een poosje op haar nieuw vriendinnetje liggen wachten.

Welke goede en gezegende uren bracht Lotje nu hier door! Nog eens, maar nu veel uitvoeriger dan dien morgen, hoorde zij de Kerstgeschiedenis, thans echter uit Lina's mond; en in een mooien platenbijbel, waarin menschen getracht hadden, op papier de wonderbaarste van alle gebeurtenissen zoo duidelijk mogelijk voor te stellen, mocht zij aanschouwen, wat eens in den stal te Bethlehem geschied was.

Hoe gelukkig was Lotje, toen Lina haar ook dat schoone Kerstlied leerde, dat zij haar den vorigen avond had hooren zingen, en dat haar zoo getroffen had! Hoe blij was zij, toen ook zij zelf die heerlijke woorden op de lippen mocht nemen en den Heiland op Zijn geboortefeest lofzingen. Toen Lina haar kleine bezoeker vertelde, hoe Jezus vóór Zijne Hemelvaart gezegd had, dat Hij tot in eeuwigheid mèt en bij de

Zijnen zou zijn; en dat Hij hen altijd hoorde, als zij Hem aanriepen, vervulde een nieuwe, nooit gekende vreugde haar hart.

„Die boodschap des Heeren, hoe jong ik ook zij,
Ze maakt ook *mijn* ziele zoo vroolijk en blij,”

kon zij nu naar waarheid zingen, evenals het meisje, uit wier mond zij die gezegende tijding had vernomen.

Lotje was reeds meer dan een uur in de achterkamer van de familie Lauwerse geweest, toen de moeder opstond, om toebereidselen te maken voor den avondmaaltijd.

Lotje had van haar moeder geleerd, hoe het hoorde; en daarom stond zij op, om heen te gaan, zoodra zij die toebereidselen zag maken. Maar nu greep Lina haar hand en riep uit: „Neen, Lotje! je moogt nog niet weggaan. Je blijft bij ons eten. Dat mag ze immers wel, nietwaar, moeder?”

„Ja zeker, kind, mag ze dat. Ik heb er zelfs op gerekend,” antwoordde Lina's moeder, terwijl zij voortging met allerlei dingen uit de kast te halen: bordjes, brood, boter, krentenbroodjes, kaas, koek. Ook begon zij koffie te zetten.

Lotje zat dat alles in stille verrukking aan te zien. Het gerinkel van de kopjes en lepeltjes op het theeblad, het rammelen van de bordjes en schaaltes klonk haar als welluidende, liefelijke muziek in de ooren. De lekkere geur van de koffie deed haar neusje weldadig aan. Hoe heerlijk, o, hoe heerlijk, als zij

strakjes ook een plaatsje zou krijgen aan dien welvoorzienen disch!

Moeder was nog niet geheel klaar met alles, toen de kleine jongen, die tot nog toe rustig in zijn wiegje had liggen slapen, wakker werd. Hij scheen dien feestmaaltijd niet bijzonder belangrijk, ook zelfs niets prettig te vinden. Hij achtte het veel noodzakelijker, dat zijn moeder zich met hém, dan met den maaltijd bezighield; althans hij begon eerst een beetje in zichzelf te brommen en daarna uit alle macht te schreien.

„Geef hem maar hier, moeder!” zei Lina. En als den vorigen avond werd het ventje aanstonds zoet en rustig, toen het een plaatsje had gekregen op de rustbank in zusjes armen.

„Denk eens, Lotje,” fluisterde het meisje, terwijl zij naar haar broertje keek, „denk eens, dat onze Heiland ook zulk een kindje is geweest!”

.... Ook zulk een kindje!... Lina verdiepte zich bij de beschouwing van haar broertje zoo zeer in dat denkbeeld, dat zij geen woord meer sprak. En ook Lotje, nu zij voor het eerst van haar leven duidelijk de Kerstgeschiedenis had hooren vertellen, kon niet laten er maar aldoor over te denken, hoe ook de eenige Zoon van God eenmaal als een hulpbehoevend kindje in de armen Zijner moeder gelegen had.

Toen de maaltijd geheel gereed was, moest Lotje aan tafel komen zitten. Lina's wagentje werd naar de tafel gereden. Lotje mocht dit doen; en zij meende,

.... werd het ventje aanstonds zoet.... blz. 38

dat zij nog nooit in haar leven zoo iets plezierigs gedaan had.

Juffrouw Lauwerse nam gedurende den maaltijd den kleinen jongen op haar schoot; en omdat haar handen daardoor gebonden waren, mocht Lotje haar van tijd tot tijd wat aangeven en koffie en melk in de kopjes schenken. Zij deed dat heel vlug en handig, zonder één droppeltje te morsen, zoodat juffrouw Lauwerse zei, dat ze wel wilde, dat Lotje dikwijls bij haar kwam, om haar te helpen. Lotje kreeg een kleur van genoegen, toen zij dat hoorde, en zij stemde met den wensch van juffrouw Lauwerse van heeler harte in.

Hoe gaarne zou ze dikwijls hier willen komen, in dit huis, waar geen gebrek geleden werd; waar ze met Lina spreken mocht over de dingen, waarvoor haar hart door God geopend was geworden! Hoe goed was het haar in dit huisgezin, waarvan al de leden zoo gelukkig waren, omdat zij den Zaligmaker kenden en liefhadden! Ach, wisten haar vader en moeder ook maar alles van den Heiland af! Dan zouden ze niet meer zoo ongelukkig en bedroefd zijn in hun armoede en ziekte, en zooveel gemakkelijker en lichter van hart hun beproevingen kunnen dragen. Maar — zoo nam Lotje zich voor — ze zou alles, wat ze hier hoorde, goed onthouden en thuis oververtellen. Ze zou het Kerstlied zò dikwijls zingen, tot ook de kleintjes de woorden en de wijs er van kenden en met haar mee konden zingen. Die heerlijke woorden zouden haar lieve ouders vertroosten

in hun druk en hun oogen doen vestigen op dat Kindeke, dat te Bethlehem in armoede en nederigheid geboren werd, om voor eeuwig rijk te maken allen, die geloovig tot Hem zouden komen.

Lotje had den ganschen avond nog wel willen blijven in dien gelukkigen familiekring, maar aan den anderen kant verlangde zij toch ook weer naar huis, om haar ouders deelgenoot te maken van de groote Blijdschap, die de engelen aan de herders verkondigden in Efratha's velden, en die nu ook háár verkondigd was op dit Kerstfeest.

Na afloop van den maaltijd hielp Lotje juffrouw Lauwerse met het afwasschen van de kopjes en het wegbergen van alles, wat op de tafel stond. Weer gaf haar vriendelijke gastvrouw haar een prijsje en zei opnieuw, dat ze wenschte, dat Lotje haar nog wel eens meer zou komen helpen.

Toen alles opgeborgen was, bedankte Lotje haar gastvrouw voor al het genoegen, dat deze haar had aangedaan; beloofde aan Lina, dat ze heel, heel gauw weer bij haar terug zou komen en groette ook de anderen. Toen snelde zij naar huis met hetzelfde doel, waarmee eenmaal de herders zich van de velden naar Bethlehem hadden gespoed, namelijk: om bekend te maken alles, wat hun van dat Kindeke gezegd was geworden.

... hielp Lotje juffrouw Lauwerse met het
afwassen van de kopjes.... blz. 41

HOOFDSTUK VI.

Nieuw geluk.

Het Kerstfeest ging voorbij; maar de zalige vreugde, die het Kerstfeest in de harten der geloovigen werkt, gaat *niet* voorbij. Allen, in wier hart de Zoon van God een plaats heeft gekregen, bezitten een schat van blijvende waarde.

Ook voor Lotje bleef het Kerstfeest, waarop zij haar hardos had prijsgegeven, om haar ouders te helpen, onvergetelijk. Zij had met haar lokken een goeden ruil gedaan. Ze had niet alleen den prijs daarvoor in klinkende munt ontvangen, maar bovendien goede lieve vrienden verworven, die haar met den allerbesten Vriend bekend hadden gemaakt. Niets ter wereld zou haar van dien Vriend ooit meer kunnen scheiden. Het was zoo heerlijk en zalig te weten, dat Hij, die Zijnen hemel verliet om zondaren van het verderf te redden, altijd bij haar was, en dat zij tot Hem spreken mocht, zooals zij tot haar moeder sprak. Het was zoo zalig te weten, dat die Heiland niet alleen een Helper is uit allen aardschen nood, maar dat Hij ook onze Redder is van de zonde, die ons veel ongelukkiger maakt dan eenige aardsche ellende. Lotje begon hetzelfde te ervaren, wat Lina Lauwerse ervoer. Zij leerde begrijpen hoe geen pijn en benauwdheid, geen naderend sterven zelfs, in staat is, om die blijdschap uit het hart weg te nemen.

Niet alleen met Lotje, maar ook met haar ouders had een groote verandering plaats gegrepen. De huisvader was kort na de Kerstdagen naar het Ziekenhuis vervoerd; en daar was, dank zij de goede behandeling en de krachtige voeding, de gewenschte beterschap langzaam ingetreden. Vrouw Tops ging weer een paar dagen meer uit werken, zoodat in de allereerste nooden van het huisgezin voorzien werd. Lotje zorgde op zulke dagen als een echt moedertje voor de broertjes en zusjes en maakte, dat haar moeder, als ze 's avonds moede thuis kwam, een net opgeruimd kamertje vond. Heel gezellig zaten moeder en dochter dan nog een poosje samen te praten, terwijl de handen zich ijverig bezighielden met allerlei verstelwerk, waaraan in het huisgezin van Tops nooit gebrek was. Niet al te laat gingen beiden ter ruste. Maar voordat zij dat deden, nam Lotje den bijbel van het boekenplankje en legde dien vóór haar moeder op tafel neer. Terwijl vrouw Tops naar het hoofdstuk zocht, dat zij wilde voorlezen, zei ze wleens: „Hoe was het toch mogelijk, Lotje, dat we zooveel jaren lang zoo'n grooten schat in huis hadden, zonder dat we er iets van genoten! Wat kan een mensch toch dom zijn en tegen zijn eigen geluk in handelen. Hoe goed was het van God, dat Hij onze oogen opende, en dat wij ons nu door Zijn Woord mogen laten vertroosten en sterken.”

En als vrouw Tops dit niet zeide, dan dacht zij het toch altijd; want zij en haar man hadden dien bijbel ten geschenke gekregen, toen zij in het huwelijk

traden; maar onbekend als zij waren met hetgeen dat Boek der boeken aan zondaars te zeggen heeft, hadden zij hem neergelegd in een vergeten hoekje en niet voor den dag gehaald vóór dien Kerstavond, waarop Lotje met die heerlijke hemelsche boodschap zoo verheugd was thuis gekomen.

„Als ik dat alles vroeger geweten had, Lotje!” zei vrouw Tops wel eens, wanneer zij uit Gods Woord een vertroostenden Psalm of een kleine geschiedenis uit de Evangeliën had voorgelezen, „als ik dat alles vroeger geweten had, kind! dan had ik je nooit de straat opgestuurd, om te gaan bedelen; dan had ik veel liever mijn nood geklaagd aan God zelf. Maar ik wist niet beter, kind!” En in gedachten daarover verdiept, kon zij niet laten er bij te voegen: „Hoe goed was het toch van God, om ons langs dien moeilijken weg tot Hem te brengen; en om ons te leeren, van Hem alleen hulp en heil en troost te verwachten. En dan, Lotje! te denken, dat die hulp in aardsche dingen nog maar een kleinigheid is, vergeleken bij wat Hij voor onze ziel deed. Hij gaf ons Zijnen Zoon, die onze zonden kwam wegnemen en ons het eeuwig zalig leven wilde schenken.”

Zoo sprak vrouw Tops menigmaal; en Lotje was er altijd zoo blij om, als moeder zoo sprak, en als zij zag, hoe alle sporen van zorg en verdriet van haar geweken waren en plaats gemaakt hadden voor een blijmoedige kalmte en een vast geloofsvertrouwen. Hoe heerlijk, — hoe heerlijk was het, dat moeder

zich even gelukkig gevoelde als zij. Ze kon er God nooit genoeg voor danken.

Na de Kerstdagen bleef de winter nog een poosje voortduren, maar daarna kwam de lente met haar nieuw en jong en krachtig leven. Zij deed de gras-scheutjes en de bloempjes uit de aarde te voorschijn komen, de knoppen van boom en heester openspringen. Zij schudde de slapende insecten wakker en gaf den zwijgenden vogeltjes een nieuw lied in de zuivere kelen, om hun Schepper lof te zingen. Vele zwakken en zieken voelden nieuwen frisschen levenslust en gezondheid terugkeeren bij de eerste warme zonnestralen. Zoo ging het ook met Tops. Geheel hersteld wandelde hij op zekeren zonnigen Aprildag, in gezelschap van zijne vrouw en kinderen, naar huis. Het hart van allen was, nu de huisvader het ziekenhuis had mogen verlaten, vol dank en lof aan God, die alles zoo boven bidden en denken had wèlge-maakt en alle zorgen en ellende in vreugde had veranderd. Nu zou er wederom een goede tijd aanbreken; want vader zou weer werk hebben, en moeder niet meer zoo hard behoeven te sjouwen. Ook zou de donkere Duikersteeg verlaten en eene betere, gezonder woning betrokken worden.

HOOFDSTUK VII.

Door de open poort.

Neen, niet iedere kranke voelde zijn gezondheid en krachten terugkeeren bij de komst van de heerlijke lente. Er zijn kranken, voor wie warme lucht en heldere zonneshijn geen beterschap kunnen aanbrengen. Er zijn kranken, wien slechts reine hemelsche lucht genezing kan geven; maar dan ook genezing voor eeuwig en altoos. In het zalig Vaderhuis zal geen klacht meer geslaakt, geen pijn meer geleden worden; dáár wordt geen oog door tranen beneveld, geen gelaat door benauwdheid vertrokken, en niemand zal dáár ooit meer zeggen: „Ik ben ziek.”

Zulk een kranke was Lina Lauwerse. Geen aard-sche zomer zou voor haar meer aanbreken. Degouden lentezonneshijn bestraalde haar bedje en danste op het behangsel en over het vloerkleed, maar schonk geen nieuw leven aan het broze, zwakke lichaam van het lieve meisje. Toch verkwikten en verblijdden die zonnestrallen het lijdend kind. Dikwijls lag zij's avonds zwijgend naar buiten te staren, als de zon met haar vuurroode stralen in volle pracht en luister onderging aan den licht bewolkten hemel. Dan was het Lina, alsof de hemel zich in de verte opende en haar reeds iets liet zien van al zijn heerlijkheid en glorie. Onwillekeurig herhaalde zij dan in blijde verrukking de regels van een lied, dat zij vroeger op de Zondagsschool geleerd had :

„Ik zie een poort wijd openstaan ;
 Ik zie van ver de stralen
 Van 't licht, dat nooit zal ondergaan,
 En 'k hoor de lofkorallen.
 O liefde, o godlijk medelij:
 Die poort staat open ook voor mij;
 Voor mij, voor mij,
 Staat open ook voor mij.”

Lotje kwam nu elken dag bij haar. Juffrouw Lauwerse kreeg het door de toenemende zwakte van haar kind te druk, en Lotje kwam nu niet meer alleen om Lina gezelschap te houden, maar ook om haar moeder te helpen bij allerlei huishoudelijke werkzaamheden. Vrouw Tops stond haar dochttertje met liefde elken dag eenige uren aan die goede menschen af, wien zij zooveel te danken had. Nu zij zelf meer in huis kon blijven, kon zij Lotje ook wel eens missen.

Het stemde Lotje zeer droevig, te zien, hoe de lichaamskrachten van haar lief vriendinnetje merkbaar afnamen. Zij kon er niet aan denken, dat de tijd zeer nabij was, waarop het plaatsje, waar Lina's ledikant stond, ledig zou zijn; die vriendelijke mond niet meer tot haar zou spreken, en die lieve oogen haar niet meer zouden aanzien. Hoe heerlijk zou het geweest zijn, als Lina beter en sterk had mogen worden! Hoe vele gelukkige en gezegende uren en dagen zouden Lotje dan nog in haar gezelschap gewacht hebben!

Maar al mocht Lina ook niet beter worden, gezegend zou toch de herinnering aan haar blijven voor

het meisje, dat eenmaal arm, en ongelukkig, en onbekend met de liefde des Heeren, haars vaders winkel was binnengetroden. Er zou geen dag in Lotje's leven meer voorbijgaan, waarop zij niet met dankbare herinnering zou terugdenken aan het lijdend kind, dat haar tot den Zaligmaker had mogen brengen; geen dag, waarop zij geen kracht en troost zou putten uit de nagedachtenis van het lieve meisje, aan wie zoo duidelijk te zien was geweest, hoe zalig het vaste geloof in den Heiland ons maakt, zelfs in het bitterst lijden en in het aangezicht des doods.

„Het zal nu wel heel gauw met haar gedaan zijn,” spraken op zekeren schoonen Meiavond, in zwijgende taal, de betraande oogen van vader en moeder Lauwense. Hun mond kon de droeve waarheid niet uitspreken, dat hun dierbaar kind nog maar weinige uren meer bij hen zou zijn.

Dien avond, waarop Lina's ouders zoo dachten, zou Lotje niet naar huis gaan. Zij mocht dien nacht bij hen blijven. Hoewel zij het liefst vlak bij Lina's bedje had willen zitten, kwam zij toch slechts van tijd tot tijd maar even naar haar kijken. Als Lina dat merkte, opende zij steeds de oogen en glimlachte haar vriendelijk toe. Lotje ging dan weer weg. Zij begreep, dat vader en moeder zich nu liefst geen oogenblikje meer wilden verwijderen van hun stervend kind. Daarom kledde zij den kleinen jongen uit, gaf hem zijn voedsel, legde hem te slapen, en verrichtte al die kleine werkzaamheden, die toch gedaan moeten

worden, ook al treedt de dood onze woning binnen.

Toen al die bezigheden verricht waren en het kindje rustig sliep, ging Lotje weer naar Lina toe. Het meisje lag heel stil en kalm, alsof ze sliep. Geen pijn of benauwdheid deerde haar. Zij lag daar, alsof ze slechts wachtte, tot een vriendelijke engel haar zou opnemen en haar naar Boven zou brengen, naar de vele woningen in het zalig Vaderhuis.

De laatste stralen van de ondergaande zon verlichtten het vertrek. Lina zag het, en een trek van bovenaardsche vreugde kwam over haar bleek gezichtje, want zij wist, dat de gouden hemelpoort nu werkelijk spoedig zou opengaan, om haar binnen te laten.

„Moeder!” fluisterde zij, „leg me met mijn gezicht naar het licht. Het is alles licht.... heerlijk.... schoon licht!”

En zoo lag Lina daar, bestraald door den rooden schitterenden gloed der ondergaande zon.

Te midden hunner diepe smart gevoelden Lina's ouders bij dat schouwspel de volle vertroosting van 's Heilands woorden: „Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het Licht des levens hebben.” Gelijk de zon straks zou ondergaan, en het licht voor de duisternis zou plaats maken, zoo zou het ook donker worden voor hun dierbaar kind, want de nacht des doods zou voor haar aanbreken. Maar schooner en grootscher en heerlijker dan de morgenstond zou voor Lina de eeuwige dageraad zijn. Het Licht der wereld, de Heiland zelf,

zou bij haar zijn in de donkere vallei der schaduwe des doods; Hij, die zelf om onzentwil die donkere vallei des doods met al haar verschrikkingen was doorgestaan, zou voor haar de duisternis daarvan in vollen dag veranderen.

Zie . . . de donkere gloed der zonnestrallen werd al zachter en zachter . . . de heldere, blijde glans op Lina's aangezicht werd daarentegen stralender en verhevener. „Ik ga naar den hemel! Ik ga naar den Heiland!” riep zij plotseling in blijde verrukking uit, terwijl zij haar handen uitstrekte, en haar oogen zich wijd openden. „Dag, lieve vader! . . . Dag, lieve, lieve moeder! . . . Dag, Lotje! . . . We zien elkander weder bij Hém, bij Hém!”

De oogen vielen langzaam dicht. De witte, teere handjes zakten naar beneden . . . Nog één snik, en . . . toen was Lina heengegaan, en was de eeuwige dage-raad voor haar aangebroken.

HOOFDSTUK VIII.

Nog eens aan het station.

Nog dikwijls mocht Lotje na dien tijd Kerstfeest vieren; maar het was altijd een gelukkig en blij feest, want zij had geleerd, om bij dat Kindeke, in Bethlehem geboren, alle vreugd en troost te zoeken voor leven en sterven. Dankbaar en blijde kon zij dus op elk Kerstfeest van heeler harte zingen:

„Die boodschap des Heeren werd *mij* ook gebracht,
En 't ruischte in mijn ooren zoo lieflijk en zacht:

„Ook *gij* wordt door Jezus zoo teeder bemind,
Ook *u* wil Hij maken voor eeuwig Gods kind.”

Ja, zij was Gods kind geworden, en daarom was haar hart vroolijk en blij.

Wanneer de familie Tops op Kerstavond zoo gezellig bijeen zat, en ze met elkander spraken over en zongen van die blijdeste gebeurtenis, die ooit op de wereld heeft plaats gehad, dan werd altijd die donkere, droevige avond vóór het Kerstfeest herdacht, waarop de nood zoo groot en de uitredding zoo heerlijk was geweest.

Toen Lotje vijftien jaar was geworden, zocht vrouw Tops voor haar een goeden dienst. Lotje was tot een stevige, flinke meid opgegroeid, die haar handen uitstekend gebruiken kon. Het liefst ware zij bij juffrouw Lauwerse gebleven, maar deze had voor haar kleine huishouding geen groote dienstbode noodig. Na den dood van Lina waren haar zorgen en bezigheden vanzelf minder geworden. Ook oordeelde zij, dat het meisje in alle opzichten veel beter zou kunnen vooruitkomen in een grooter dienst. Dus werd voor Lotje naar een goede plaats gezocht. Met tranen namen juffrouw Lauwerse en Lotje van elkaar afscheid. Hoevele herinneringen waren voor haar aan de woning van juffrouw Lauwerse verbonden! Alleen de gedachte, dat zij de goede, vriendelijke vrouw, zoo dikwijls zij wilde, zou mogen komen opzoeken, vertroostte haar.

Vier jaar nadat zij door moeder in zulke treurige omstandigheden naar het station was gezonden, richtte Lotje den avond vóór Kerstfeest haar schreden opnieuw daarheen, thans echter in een veel vroolijker en opgewekter stemming. Zij moest haar mevrouw van den trein gaan halen. Toen zij nu weer op diezelfde plaats, waar zij vier jaren geleden als een arm bedelaarstertje gestaan had, op den trein wachtte, kon ze niet laten in stilte haar hart op te heffen tot God, die haar leven en lot zoo liefderijk had bestuurd. Hoe vrij en gelukkig stond zij daar in haar keurig en warm dienstbodenpakje. Voor niemand behoefde ze nu verlegen weg te kruipen. Ook behoefde ze niet angstig om zich heen te zien, vol vrees, dat ze door een agent van politie zou weggejaagd of opgepakt worden. Om geen aalmoes was het haar te doen, want ze verdiende een eerlijk loon, werkende met haar eigen handen. Neen, ze kwam hier om haar plicht te doen. Bedelen zou ze nooit meer willen . . . en haar moeder zou dat ook nooit meer van haar verlangen. Ja toch . . . In één opzicht zou ze een bedelares moeten zijn en blijven. Haar onderwijzeres op de Zondagsschool — door bemiddeling van jufvrouw Lauwerse was Lotje daarop geplaatst geworden — had er eens op gewezen, hoe verkeerd het was, dat kinderen en gezonde, krachtige menschen uit bedelen gingen, daar zij alleen door eerlijken arbeid hun brood moesten willen verdienen. Toen had zij ook gezegd: „Maar voor God moet ge altijd bedelaars blijven. Naar Hem moogt ge altijd heen-

gaan, tien- en meermalen per dag, om van Hem te vragen, wat ge voor ziel en lichaam van noode hebt. Bedelen is toch niet anders dan gedurig bidden. Om bij Hem te bedelen, daarvoor behoeft niemand zich te schamen. En een tocht naar Hem zal *nooit mislukken*, want een iegelijk, die bidt, die ontvangt, en die zoekt, die vindt, en die klopt, dien zal open gedaan worden."

Voor Hem wilde Lotje zich ook altijd een bedelares gevoelen. Had ze niet telkens opnieuw vergeving van haar zonden noodig, die in Gods heilige oogen zoo groot en gruwelijk waren, dat Jezus Christus daarvoor had moeten lijden en sterven? Behoefde ze niet dagelijks kracht, om haar booze neigingen en ondeugden te overwinnen? Had ze niet . . . .

Maar hier werd Lotje in haar overdenkingen gestoord, omdat met donderend geraas de trein het station binnenstoomde. Weldra stroomden de passagiers naar buiten. Lotje's oogen tuurden door hun rijen heen . . . . Daar was haar mevrouw! Lotje strekte haar hand uit en nam het valiesje en nog een pakje in ontvangst.

„Goed opgepast, Lotje!” sprak mevrouw haar toe op vriendelijken toon. „De trein was op tijd, maar jij waart het ook.”

Wat er in het hart van mevrouw Govers omging, toen ze met Lotje naar huis wandelde, is moeilijk te zeggen; maar wat haar dienstmeisje dacht, zal voor niemand onzer, die haar vier jaar geleden van datzelfde station zagen wegvlugten, een raadsel blijven.
